

Asia: VN/18473/2023

Täydentävä lausuntokierros; Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa ja siihen liittyviksi laeiksi - pykäläluonnos 188 §:ksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SKRTL188§ Rikostorjuntatehtävän siirtäminen poliisille

Poliisin suorittamana esitutkinta, Puolustusvoimien oman rikostorjuntaorganisaation suorittaman esitutkinnan sijaan oletettavasti vähentää objektiivisuuteen liittyvää riskiä tutkinnassa. Puolustusvoimien organisaatiokulttuurin ominaispiirteenä on hierarkkisuus, joka voi heijastua esitutkinnan toteuttamiseen. Virka- ja sotilasrikoksiin liittyvän esitutkinnan tulisi myös tästä näkökulmasta suorittaa poliisiviranomainen.

Puolustusvoimien henkilöstöä ei tulisi asettaa myöskään eriarvoiseen asemaan esitutkintaprosessissa, kuten säännös luonnoksessa nyt on esitetty. Korkeimmissa sotilasarvoissa ja sotilastiedustelun tehtävissä toimivat saisivat esityksen kautta muuta henkilöstöä objektiivisemmän esitutkinta käytännön automaattisesti.

Esitutkinnan objektiivisuutta tulee lisätä ja henkilöstöä kohdella yhdenvertaisesti esitutkintaprosessissa. Poliisin suorittama esitutkinta kaikkien puolustusvoimien virkojen osalta sotilasrikosasioissa olisi luonteva toimintamalli edistämään tätä.

Säännöksen 188§

1 ja 4 momentti ohjaavat esitutkinnan siirtämistä poliisille ja ovat sellaisenaan toimivia. 2 ja 3 momentin tarkennukset ohjaavat tiettyjen ryhmien osalta esitutkintavastuu suoraan poliisille.

Momenttien 2 ja 3 tarpeellisuutta tulee tarkastella kriittisesti. Esitutkinta tulisi siirtää poliisille aina, kun tutkinnan puolueettomuus ja rikoksen vakavuus sitä edellyttää.

Tomi Malkamäki
Pääluottamusmies/Aliupseeriliitto ry